

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПІДГОТОВКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ ВНЗ

Кухарчук Р. П., *доцент*
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Соціально-економічні перетворення, які відбуваються в Україні, викликали докорінні зміни в усіх галузях суспільного життя і в галузі освіти, головною метою якої є розвиток людини як особистості, суб'єкта діяльності та спілкування. В умовах переходу до нових економічних відносин гостро постає проблема формування творчих здібностей майбутніх учителів фізики, що відображається у процесі організації їхньої фахової підготовки на заняттях з методики навчання фізики.

Розвиток креативних здібностей передбачає не лише постановку перед студентами посильних для них запитань та завдань, а й проблемних, тобто таких, що підвищують зацікавленість до об'єкту вивчення, пробуджують інтерес до їхнього розв'язання, виховують допитливість, розвивають уяву, фантазію тощо.

Методика навчання фізики накопила досить багато цінних рекомендації щодо розвитку творчого потенціалу особистості. Але на сьогодні постає актуальною проблема щодо створення системи, яка б логічно інтегрувала методи та прийоми формування творчих здібностей особистості у процесі навчання майбутніх вчителів фізики. На нашу думку, поєднання різних видів творчої діяльності можна реалізувати у творчому навчальному проекті, під яким ми розуміємо вид комплексної навчальної діяльності, у процесі якої студент, оперуючи засобами навчання, створює матеріальний або теоретичний продукт.

Під час роботи над творчим проектом студент виконує ряд завдань, що носять як організаційний, так і навчально-пізнавальний характер. За структурою навчальний проект нагадує етапи фізичного експерименту, а саме: накопичення фактів, постановка проблеми, висунення гіпотези, планування дій, розподіл ролей між учасниками дослідження, теоретична і експериментальна перевірка гіпотези, її уточнення і формулювання висновків.

Ефективність методу проектів проявляється у комплексному підході до розв'язання навчальних проблем, необхідності застосування інтегрованих знань із інших шкільних навчальних предметів (математики, астрономії, біології, хімії тощо), пропускаючи їх через призму методики навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

Усе вищезазначене можна органічно впровадити у навчальні проекти, що направлені на створення "педагогічної скарбнички" майбутнього вчителя фізики. До її складу входять такі компоненти: календарно-тематичне планування уроків; аналіз навчальних підручників та посібників з фізики (в тому числі і електронних); розгорнуті плани-конспекти усіх видів уроків (в електронному і паперовому вигляді), мультимедійні розробки до уроків (презентації, публікації, фотографії, анімації, відеофрагменти явищ, процесів, дослідів, експериментів); матеріали підготовки до організації і проведення віртуального і реального фізичного експерименту; розроблені тестові завдання до теми, питання для самостійної роботи учнів, творчі учнівські проекти.

Процес створення даної "педагогічної скарбнички" за методом проектів навчає студентів організовувати навчально-дослідницьку діяльність учнів у школі; навчати методам і прийомам активізації пізнавальних здібностей; успішно втілювати набуті теоретичні знання з фізики, методики навчання, педагогіки, психології у практику загальноосвітньої школи; формувати навички самостійної роботи (індивідуально, у парах, у групах); розвивати творче та критичне мислення; розвивати лаконічність висловлювань, чіткість пояснень, вміння акцентувати увагу на основному тощо.

Важливою перевагою даного виду діяльності є те, що студенти приймають активну участь у процесі створення методичного комплексу, на власному досвіді зустрічаються із проблемами, з якими стикається звичайний вчитель у загальноосвітній школі, якісно готуються до педагогічної практики та педагогічної діяльності після випуску з університету.